

Biedrības „Latvijas zivju audzētāju asociācija” ziņojums

Valsts Zivsaimniecības sadarbības tīkla aktivitātes
“Nozaru organizāciju kapacitātes celšanas pasākumi”
ietvaros saskaņā ar Līgumu Nr.9-5/61 ZST

Rīga, 2015

Biedrība „Latvijas zivju audzētāju asociācija” nodibināta 2006. gada 28. jūnijā, Rīgā. Tās juridiskā adrese ir Latvija, Kuldīgas novads, Laidu pagasts, „Skaldas”, LV3317.

Biedrības mērķi saskaņā ar tās statūtiem ir:

- Latvijas zivju audzētāju apvienošana;
- Labvēlīgas ekonomiskās un politiskās vides izveidošana zivju audzēšanai Latvijā;
- Zivju audzētāju interešu pārstāvēšana valsts institūcijās un organizācijās. Kā arī nevalstiskajās organizācijās un ārvalstīs;
- Zivju audzētāju sadarbība ar valsts un ārvalstu institūcijām un organizācijām.

Biedrības valdē ir trīs valdes locekļi: Ginta Kalvāne (AS „Nagli”), Ojārs Daubers (SIA „Oskars”), Arnis Zalcmanis (SIA „Skrunda”). Izpilddirektora amatu ieņem Mārcis Ziņģis.

Par biedrības biedru var kļūt jebkura juridiska vai fiziska persona vai tiesībspējīga personālsabiedrība, kura nodarbojas ar zivju audzēšanu. Lēmumu par biedra uzņemšanu biedrībā uz iesnieguma pamata pieņem valde. Dotajā brīdī biedrībā „Latvijas zivju audzētāju asociācija” ir septiņi biedri:

1. **Akciju sabiedrība „NAGLI”**, LV 40003040664, Rīga, Viestura prospekts 2, LV1005. Faktiskā adrese: Rēzeknes novads, Nagļu pagasts, „Nagli”, LV-4631, tālr. 64662285, dzivaskarpas@inbox.lv;

2. **Sabiedrība ar ierobežotu atbildību „OSKARS”**, LV 48702000765, Jaunjelgavas novads, Sērenes pagasts, Līči, LV-5123, tālr. 29298933, oskarfish@inbox.lv;

3. **V. Kancāna individuālais uzņēmums „RIMZĀTI”**, LV 40002022591, Kuldīgas novads, Rendas pagasts, „Krastkalni”, LV-3319, tālr. 29162258, daina.rezonga@inbox.lv;

4. **Zemnieku saimniecība „SKALDAS”**, LV 56101015241, Kuldīgas novads, Laidu pagasts, „Skaldas”, LV-3330, tālr. 26491943, skaldas@inbox.lv;

5. **Sabiedrība ar ierobežotu atbildību „SKRUNDA”**, LV46103000821, Skrundas novads, Skrundas pagasts, „Zivsaimniecība”, tālr. 63331124, zivsaimnieciba@apollo.lv;

6. **Zemnieku saimniecība „ŪDENSROZES”**, LV 59501015511, Pārgaujas novads, Stalbes pagasts, „Ūdensrozes”, LV-4151, tālr. 26520177, asaka8@inbox.lv;

7. **Sabiedrība ar ierobežotu atbildību „W-4”**, LV 58701001981, Jaunjelgavas novads, Seces pagasts, „Silmači”, LV-5124, tālr. 26415092, w-4@inbox.lv.

AS „NAGLI” ir lielākais gan saražotās produkcijas, gan apsaimniekoto dīķu platību ziņā, akvakultūras dzīvnieku audzēšanas uzņēmums biedrībā. Zivju audzēšana notiek dīķos, to kopējā platība ir aptuveni 1500 ha. Dīķi ietilpst Natura 2000 teritorijā. Uzņēmumā tiek nodarbināti 20 patstāvīgie darbinieki un 20 sezonas strādnieku. Galvenā saražotā produkcija ir karpas preču zivju izmērā un pircējiem tiek piedāvāti arī to mazuļi, kā arī līdakas dažādos vecumos. Zivju audzētava ir pilna cikla, tiek uzturēts savs vaislas zivju ganāmpulks.

SIA „OSKARS” akvakultūras dzīvnieku audzēšanas uzņēmumā zivis tiek audzētas dīķos, caurplūdes sistēmās un vairākās ūdens recirkulācijas tipa audzēšanas līnijās. Kopējā dīķu platība ir 292 ha. Uzņēmumā tiek nodarbināti 7 patstāvīgie darbinieki un 1 sezonas strādnieks. Galvenā saražotā produkcija ir karpas (preču zivis un mazuļi), kā arī foreles, pālijas, stores, sami, līdakas, līņi, baltie amūri un platpieri. Zivju audzētava ir pilna cikla, tiek uzturēts savs vaislas zivju ganāmpulks karpām, samiem, līdakām, līņiem.

SIA „RIMZĀTI” akvakultūras dzīvnieku audzēšanas uzņēmumā zivis tiek audzētas dīķos. Kopējā apsaimniekoto dīķu platība ir 270 ha. Uzņēmumā strādā 4 darbinieki. Galvenā saražotā produkcija ir karpas (preču zivis), kā arī tiek audzēti un piedāvāti tirdzniecībai zelta ālanti (orfas). Zivju audzētava ir pilna cikla, tiek uzturēts savs vaislas zivju ganāmpulks.

SIA „SKALDAS” akvakultūras dzīvnieku audzēšanas uzņēmumā zivis tiek audzētas dīķos. Kopējā dīķu platība ir 70 ha. Uzņēmumā strādā 2 darbinieki. Galvenā saražotā produkcija ir karpas (preču zivis un mazuļi), kā arī tiek audzēti un tirgoti samu, līdaku, līņu un zandartu mazuļi. Zivju audzētava ir pilna cikla, tiek uzturēts savs vaislas zivju ganāmpulks.

SIA „SKRUNDA” akvakultūras dzīvnieku audzēšanas uzņēmumā zivis tiek audzētas dīķos. Kopējā dīķu platība ir aptuveni 500 ha. Dīķi ietilpst Natura 2000 teritorijā. Uzņēmumā tiek nodarbināti aptuveni 19 patstāvīgie darbinieki. Audzētā produkcija ir karpas (preču zivis). Zivju audzētava ir pilna cikla, tiek uzturēts savs vaislas zivju ganāmpulks.

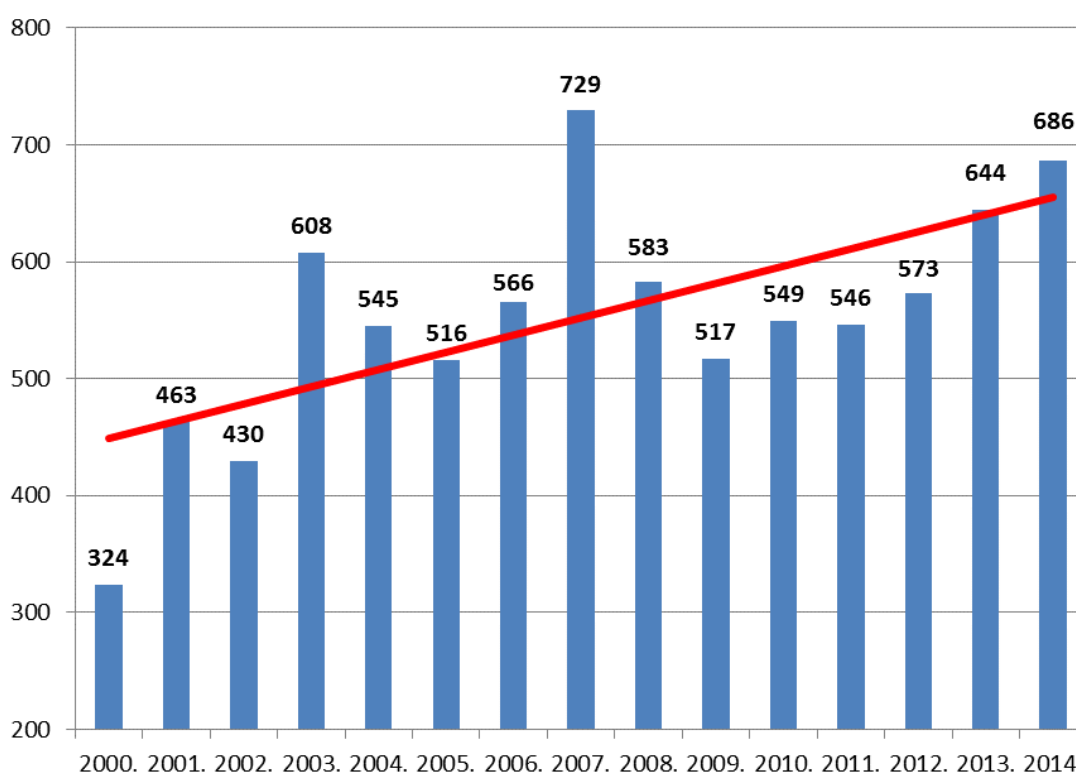
SIA „ŪDENSROZES” akvakultūras dzīvnieku audzēšanas uzņēmumā zivis tiek audzētas dīķos. Kopējā saimniecības dīķu platība ir 200 ha. Uzņēmumā tiek nodarbināti 3 darbinieki. Galvenā saražotā produkcija ir karpas (preču zivis), kā arī tiek audzētas līdakas un karūsas. Zivju realizācija notiek tās pārdodot un piedāvājot maksas makšķerēšanas pakalpojumus.

SIA „W-4” ir jaunākais biedrības akvakultūras dzīvnieku audzēšanas uzņēmums, kas ar zivju audzēšanu nodarbojas no 2007.gada. Uzņēmumā zivis tiek audzētas dīķos. Darbības laikā kopējā dīķu platība tika palielināta un pašreiz tā ir 86 ha. Uzņēmumā tiek nodarbināti 3 patstāvīgie darbinieki un 4 sezonas strādnieki. Galvenā saražotā produkcija ir karpas (preču zivis), kā arī karūsas, līdakas un līņu mazuļi. Zivju audzētava ir pilna cikla, tiek uzturēts savs vaislas zivju ganāmpulks. Uzņēmums piedāvā arī maksas makšķerēšanas pakalpojumus.

Biedrības „Latvijas zivju audzētāju asociācijas” biedru paveiktais 2007. – 2013. gada plānošanas periodā

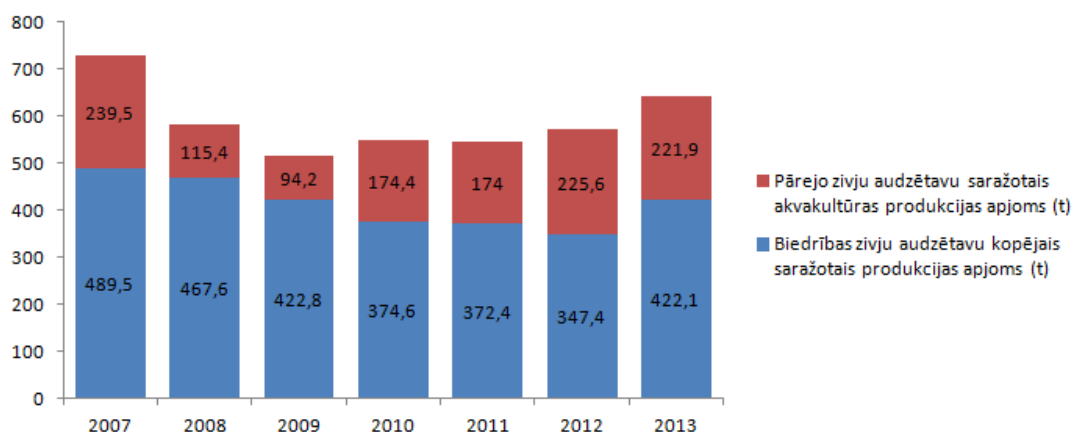
Tikpat kā visa biedrībā „Latvijas zivju audzētāju asociācija” ietilpstošo septiņu akvakultūras dzīvnieku audzētavu produkcija tiek audzēta dīķos, kuru kopējā platība ir aptuveni 2918 ha. Biedrības zivju audzētavās ir 58 patstāvīgie darbinieki un 25 sezonas strādnieki. Galvenā saražotā produkcija ir karpas preču zivju izmērā (>90%). Zivis tiek realizētas dzīvā un svaigā veidā gan pašos zivju audzēšanas uzņēmumos, gan piegādājot tās mazumtirdzniecības un pārstrādes uzņēmumiem. Kopējais Latvijā saražotais akvakultūras produkcijas apjoms 2000.-2014.gadā attēlots tabulā Nr1. Kopējais saražotās produkcijas apjoms pa gadiem 2007.-2013.gada plānošanas periodā ir attēlots tabulā Nr2.

Tabula Nr1

Akvakultūras produkcijas apjoms 2000.-2014.gadā, tonnās (CSP dati)

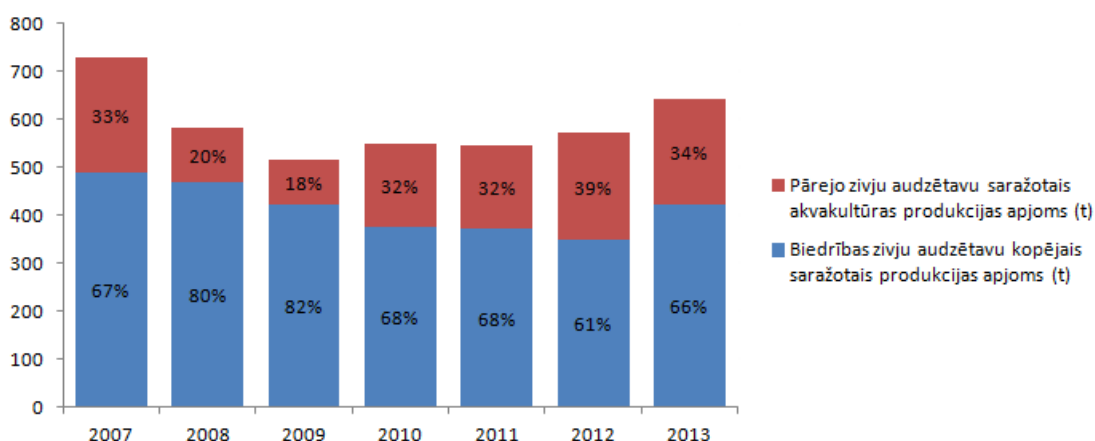
Tabula Nr2

Akvakultūras produkcijas apjoms 2007.-2013.gadā, tonnās

Akvakultūras produkcijas apjoma proporcionāls sadalījums šajā periodā ir attēlots tabulā Nr3. Procentuālais sadalījums ir veikts, balstoties uz biedrības biedru gada saražotās produkcijas daudzumu un pārejo zivju audzētavu saražoto produkciju. Vidēji šajā periodā tie bija 70% no kopējās Latvijā saražotās akvakultūras produkcijas.

Tabula Nr3

Akvakultūras produkcijas apjoma proporcionāls sadalījums 2007.-2013.gadā, %

2007.-2013.gada plānošanas periodā produkcijas apjomu vairāk ietekmējusi ir ekonomiskā situācija valstī, jo tikpat kā visa saražotā produkcija tiek realizēta iekšējā

tirgū, kā arī to ietekmē pat lokāli notikumi, jo audzētavām nozīmīgs ir arī lokālais tirgus. Ņemot vērā to, ka biedrībā ietilpst tikai septiņi akvakultūras dzīvnieku audzēšanas uzņēmumi (Latvijā Pārtikas un veterinārajā dienestā ir atzīti aptuveni 170 uzņēmumu, no kuriem aktīvi ir aptuveni 50-60), šie zivju audzēšanas uzņēmumi stabili ir saglabājuši savu darbību. No biedrībā esošajiem uzņēmumiem šajā periodā tika izveidots viens jauns zivju audzēšanas uzņēmums.

Atzinīgi tiek novērtēti iepriekšējās programmas (Rīcības programma Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalsta ieviešanai Latvijā 2007.–2013.gadam) ieguldījums akvakultūras jomā, īpaši, atbalsts „Ūdens vides pasākumi” (atbalsts par videi draudzīgu un ekstensīvu dīķsaimniecību). Šis ieguldītais finansējums nostiprināja Latvijas akvakultūras pamatus (atbalsts tika novirzīts ražojošajiem uzņēmumiem). Kā arī „Investīcijas akvakultūras uzņēmumos”, ražošanas būvju jaunbūvēm vai rekonstrukcijai, jaunu iekārtu un aprīkojuma iegādei un uzstādīšanai u.c., ar šo atbalstu palīdzību biedrības audzētavas veica uzņēmumu būvju rekonstrukcijas, uzbūvēja jaunas būves un audzēšanas līnijas un iegādājās tehniku. Pagājušajā Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalsta rīcības programmas ietvaros veiktā 201.pasākuma „Investīcijas akvakultūras uzņēmumos” biedrības biedru saņemtais kopējais publiskais finansējums bija 422 304 EUR, kas ir ~2% no kopējā šī atbalsta pasākuma publiskā finansējuma (pēc Lauksaimniecības atbalsta dienesta datiem līdz 30.06.2014 kopējais šī pasākuma publiskais atbalsts ir 19 331 517 EUR).

Atbalsta pasākumi palīdzēja nedaudz attīstīties, bet, galvenokārt, saglabāt konkurētspēju un veicināt videi draudzīgu darbību. Ekonomiskajā recesijas laikā tas ļāva izdzīvot un nebankrotēt vairākiem nozari veidojošajiem akvakultūras uzņēmumiem un neaiziet uz „pelēkās ekonomikas” daļu, kā arī ļāva pieredzējušajiem akvakultūras uzņēmumiem domāt par attīstību un veikt investīcijas šajā virzienā. Kad valstī bezdarba līmenis bija ap 20% pārsvarā „Ūdens vides pasākumi” deva iespēju akvakultūras nozarē saglabāt darbavietu pieaugumu.

Pie visas akvakultūras nozares mīnusi var minēt, īpaši, jauno, līdz šim ar akvakultūru nesaistīto uzņēmumu zināšanu trūkumu un no tā izrietošās sekas, kā arī vietēju speciālistu trūkums, vājās saistības atbalsta saņēmējiem un projektu izvērtēšanas nepilnības. Veiktie ieguldījumi akvakultūras nozarē ir sekmējuši akvakultūras uzņēmumu skaita palielināšanos. Palielinoties akvakultūras uzņēmumu skaitam, palielinātājās arī akvakultūras uzņēmumos nodarbināto skaits. Atbalsta

maksājumi ir palielinājuši saražotās produkcijas apjomu, tomēr jāņem vērā ir ekonomiskās situācijas mainība, un ēnu ekonomikas samazināšanos.

Akvakultūras nozares galvenās problēmas, iespējamie risinājumi un izaicinājumi 2014. – 2020. gada plānošanas periodā

Problēmas un to risinājumi:

•Realizācijas apjomi, nestabilitāte, neprognozējamība

Pašlaik tirgū ir vērojams lielāks pieprasījums pēc lielāka izmēra zivīm (dzīvsvārā no 1,5kg), pēc augstākas produkcijas kvalitātes (šķirnes karpas ar lielāku gaļas iznākumu, bezzvīņu karpas (ādas karpas) u.c.). Pēc šāda veida produkcijas katru gadu pieaug pieprasījums ne tikai vietējā tirgū, bet arī no citām valstīm, līdz ar to tas palielinātu eksportu. Jāveicina un jāpalielina tirdzniecības sadarbība biedrības biedru līmenī. Pašlaik tiek veidota biedrības tīmekļa vietne, kurā, pašreizējā izstrādes līmenī, būs atrodama informācija par biedriem, to kontakti, piedāvātā produkcija u.c.

Dīķa zivju (karpu) popularizācijas uzsvars un galvenie plusi ir tādi, ka tā ir dabiska produkcija, Latvijas izcelsmes, veselīgs produkts, kam barošanai tiek izmantota dabiskā barība un graudi un mākslīgu granulēto barību izmanto tikai agrīnās audzēšanas stadijās, u.c.

Risinājumi: Popularizācija (reklāmas, informatīvas kampaņas, dalība izstādēs), sadarbība tirdzniecības un produkcijas izplatīšanas jomā, pārstrāde (pievienotā vērtība), izglītošanas pasākumi.

•Zaudējumi no nemedījamajiem dzīvniekiem

Galvenās problēmas visiem dīķu īpašniekiem ir līdzīgas. Lielākos zaudējumus akvakultūras darbībai rada zivēdāji putni (kormorāns, gārnis (pelēkais un baltais), zivju ērglis u.c.), kas galvenokārt ietekmi atstāj uz zivju mazuļiem, kā arī dīķos dzīvojošie gulbji un pīles u.c. putni nodara zaudējumus, apēdot zivīm izbaroto barību. Ievērojamu ietekmi zivju saimniecībām nodara arī zivēdāji dzīvnieki (ūdri).

Zivju audzēšanas dīķu teritorijās ir izveidojies labvēlīgs biotops daudzu putnu un dzīvnieku sugu dzīvošanai. Pārtraucot šo tautsaimniecības nodarbi, izzūdot dīķiem un zivīm, daudzas šeit mītošās putnu un dzīvnieku sugas izzudīs no šī apvidus vai ievērojami kritīsies to skaits. Kā arī, ja zivju audzētāji pieņems kādus aizsardzības mērus, kā pasargāt zivis no dabiskajiem ienaidniekiem, biedējot vai izveidojot dažādus šķēršļus, rezultāts būs līdzīgs. Neuzkopjot un neattīrot dīķus un teritorijas ap tiem, arī būtiski ietekmēs esošo biotopu un līdz ar to šeit mītošo sugu sastāvu.

Natura 2000 teritorijas

Noteikumi attiecas uz visām zivju audzētavām, neatkarīgi no to atrašanās vietas. Līdz ar to var secināt, ka zivsaimniecības nozares attīstību dabas lieguma teritorijās būtiski neietekmē Ministru Kabineta noteikumi. Atšķirība ir tā, ka būvējot hidrotehniskas būves un ierīkojot meliorācijas sistēmas, veicot to rekonstrukciju un renovāciju darbus, darbi ir jāsaskaņo un jāsaņem rakstiska atļauja arī no Dabas aizsardzības pārvaldes.

Zivsaimniecības nozares attīstība lieguma teritorijā ir iespējama, tomēr lielākais no draudiem ir dabas (zivdāžu putnu un dzīvnieku) nodarītie zaudējumi. Aizsargājot dīķus un zivis no šiem zaudējumiem, tiks nelabvēlīgi ietekmēts esošais dabiskais biotops. Viena no izejām saglabāt un attīstīt akvakultūru šādās teritorijās ir atbalstīt vai kompensēt dabas radītos zaudējumus, kā arī sniegt zināmu atbalstu teritorijas uzkopšanā, uzturēšanā un renovācijā, kas sniegtu papildus iespējas apsaimniekot pašlaik neapsaimniekotās dīķu platības. Ir secināts, ka vairums veco ekstensīvo dīķu saglabājami kā vides un ainavas ilgtspējības garantī.

Risinājumi: Zaudējumu kompensācija.

•Upju un meliorācijas sistēmu stāvoklis (no kurienes, uz kurieni aizplūst...) Citi īpašnieki, pašvaldības u.c.

Daudzviet upju un meliorācijas sistēmu sliktais stāvoklis būtiski ietekmē akvakultūras dzīvnieku audzētavu darbību. Problēmas skar ne tikai ieplūstošā ūdens nepietiekamību sakarā ar pievadošo ūdens apgādes sistēmu stāvokli, bet nereti arī ar ūdens aizvadošo ūdens sistēmu problēmās, sakarā ar kurām nav iespējama vai daļēji iespējama dīķu nozveja. Ūdeni pievadošās un aizvadošās sistēmas parasti atrodas citu

īpašnieku teritorijās un, ja to stāvoklis teritorijas īpašniekam nenodara būtisku kaitējumu, tad parasti tam netiek pievērsta uzmanība.

Risinājumi: Uzlikt par pienākumu īpašniekam sakārtot un uzturēt upju un meliorācijas sistēmas vai izveidot atbalstu šādiem pasākumiem (piemēram, primāri, ja tas būtiski ietekmē akvakultūras uzņēmumu).

•Negatīvā ietekme no lauksaimniecībā izmantojamajām ķīmiskajām vielām

Parasti kaitējumu akvakultūras dzīvnieku audzētavai var nodarīt, ja tiek pārkāpti lauksaimniecības ķīmisko līdzekļu lietošanas noteikumi, ļaunprātīgas un bezatbildīgas rīcības gadījumā vai nelabvēlīgas sakritības to lietošanas un klimatisko apstākļu rezultātā.

Risinājumi: Šādu gadījumu kontrole ir audzētavu interesēs, tāpēc katrs šāda veida gadījums ir nekavējoties jāfiksē un par konstatēto pārkāpumu vai sekām tūlītēji jāinformē Reģionālais vides dienests.

•Dīķu un hidrotehnisko būvju esošais stāvoklis

Pašreizējais akvakultūrā izmantojamo dīķu un hidrotehnisko būvju stāvoklis ir vērtējams kā zems. Iepriekšējā 2007.-2013.gada plānošanas periodā atbalsti akvakultūras uzņēmumiem ir snieguši atbalstu dīķu uzturēšanā un arī bija iespējams veikt renovācijas darbus nelielā daļā no zivju audzēšanā izmantojamajām platībām, tomēr dīķsaimniecībās ir nepieciešami regulāri uzturēšanas un apkopes darbi. Nereti dīķu uzturēšanai ir nepieciešama speciāla un dārga tehnika, kas vienam zivju audzēšanas uzņēmumam pat ar pieejamajiem atbalstiem nav iespējams iegādāties, tāpēc tiek domāts par šāda veida tehnikas iegādi visas biedrības biedru vajadzībām.

Risinājumi: Atbalsta maksājumi.

•Dzīvu zivju tirdzniecība

Tā kā Latvijā dzīvu zivju tirdzniecība mazumtirdzniecības vietās ir saglabājusies un aizņem stabilu un nozīmīgu vietu vietējā zivju noieta tirgū, to reglamentējošie noteikumi uzliek būtiskus ierobežojumus, kas ir nereti praktiski

nerealizējami vai būtiski ierobežojoši tirdzniecību. Kā arī esošie noteikumi ir pretrunā ar dažu zivju sugu bioloģiskajām īpašībām un labas prakses un produkcijas kvalitātes ieteikumiem. Galvenās problēmas ir saistītas ar ūdens temperatūras režīmu un to barošanu tirdzniecības vietās.

Risinājumi: Labojumi Ministru kabineta noteikumos Nr.947 (2005.gada 13.decembris) „Labturības prasības dzīvu zivju turēšanai un nogalināšanai pārtikas uzņēmumu mazumtirdzniecības vietās”

•Nelabvēlīgi dabiskie apstākļi un kataklizmas

Risinājumi: Kompensācijas pret būtiskiem nelabvēlīgiem dabiskajiem apstākļiem, pret dabas katastrofām, slimībām u.c. riskiem. Labvēlīgāka vide uzņēmumu ražošanas apdrošināšanai.

Kopējie risinājumi:

Ūdens vides pasākumu maksājumi;

Produktīvie ieguldījumi akvakultūrā;

Atbalsts inovācijām. Sadarbībā ar zinātni un pētniecību būs lielākas iespējas apgūt un ieviest praksē jaunas tehnoloģijas, zivju sugas un šķirnes un to audzēšanas paņēmienus (piemēram, šķirnes zivju sugu adaptācija Latvijas apstākļiem, piemērotākas, ar labāku eksterjeru un augšanas tempu, kas labāk pārziemo, kam ir imunitāte pret slimībām, kas labi aklimatizējas un adaptējas audzēšanas tehnoloģijām, kam ir augsta barošanās kvalitāte un kas ir spējīgas izmantot maksimāli gan dabisko barību, gan mākslīgās piedevas).

Izaicinājumi:

- Rekonstrukcijas, renovācijas darbi (ēkas (zivju glabāšanai, šķirošanai u.c.); hidrotehniskās būves (dambji, meniķi u.c.);
- Dīķu apkope, uzturēšana;
- Modernizēt vai izveidot inkubācijas cehus;
- Tehnika (dīķu apkopei, pļaušanai u.c.);

- Produkcijas kvalitātes paaugstināšana;
- Pārstrādes, pirmapstrādes izveidošana;
- Barības ražošana/sagatavošana;
- Produkcijas palielināšana vai vismaz saglabāšana esošajā līmenī;
- Stiprināt un palielināt sadarbību biedrības biedru starpā produkcijas ražošanas, realizācijas, pārstrādes un tehnisku procesu ziņā.

Atbalsta perioda 2014-2020 rīcības programmas prioritāro virzienu pasākumi akvakultūrā sniegs ilgtspējīgu ietekmi uz nozares mērķiem – akvakultūras kā konkurētspējīgas un stabilas zivsaimniecības jomas attīstību, videi draudzīgas akvakultūras produkcijas audzēšanu, ilgtspējīgu attīstību un dzīves kvalitātes uzlabošanu ar zivsaimniecību saistītajos reģionos.

Akvakultūras jomas attīstībai un ilgtspējas nodrošināšanai, samazinoties savvaļā pieejamo zivju resursu apjomam un palielinoties apstrādes sektora lomai, kas akvakultūrā iegūtajiem produktiem pievieno papildus vērtību un nodrošina produktu dažādību patērētājiem. Būtisks ir atbalsts inovācijām, jaunu vai uzlabotu tehnoloģiju, procesu un produktu izstrādei un ieviešanai ražošanā. Būtiska ir zināšanu, pieredzes un kompetenču pārnese. Akvakultūras attīstība dod iespēju saražot papildu zivju izejvielas, arī apstrādes sektoram.

Pasākums „Ūdens vides pasākumi” tikai daļēji ir ilgtspējīgs, jo atbalstam beidzoties, īpašniekiem un apsaimniekotājiem nebūs ekonomiskās motivācijas ievērot paaugstinātās ūdens vides prasības. No rezultāta viedokļa pasākums ir ilgtspējīgs, jo orientēts uz ilgtspējīgu, kvalitatīvu un videi draudzīgu resursu izmantošanu.

Sadarbība biedru starpā sniedz iespējas atbalstīt biedrus efektīva ražošanas procesa nodrošināšanā, kā arī realizācijas procesā, tādējādi samazinot izmaksas gan produktu ražošanas ķēdē, gan veicinot jaunu produktu ražošanu un tehnoloģiju ieviešanu. Papildus vajadzētu veikt tirgus pētījumu par akvakultūras produktu pieprasījuma apjomu un sortimentu.